

DOBŘÉ ZPRÁVY

Časopis Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové

DORIS
PRŮŠOVÁ

Největší překážkou
nebývají schody,
ale sami lidé

NEJVĚTŠÍ PŘEKÁŽKOU NEBÝVAJÍ SCHODY, ALE SAMI LIDÉ

Text Hana Strašáková

Ke svému jubilejnímu třicátému ročníku dostala Cena Olgy Havlové krásný dárek. Je jím nová laureátka letošní Ceny, Doris Průšová, která letos slaví také třicáté narozeniny.

Navzdory tomu, že je kvůli dětské mozkové obrně upoutaná na invalidní vozík, se skupinou Trouble-gang pomáhá lidem s handicapem hledat vhodná pracovní místa. Podle slov jejího okolí je svou energií a ochotou pomáhat inspirací pro celou společnost.

Jaké to bylo, když jste se dozvěděla, že Cenu Olgy Havlové získáváte?

Poměrně překvapivé, protože mě to ani nenapadlo. V den, kdy se spouštělo hlasování o cenu veřejnosti, jsem se dívala na stránky Nadace Olgy Havlové a neviděla jsem se tam. Tak jsem usoudila, že jsem nepostoupila. A druhý den, když se mi ozvali, že jsem získala Cenu Olgy Havlové, jsem byla v šoku.

Kvůli dětské mozkové obrně jste celý život na vozíku, máte zhoršenou jemnou motoriku a artikulaci. Jak si pamatujete na své dětství, jaké komplikace vám toto znevýhodnění přinášelo?

Měla jsem ve svém životě štěstí na lidi, za což jsem moc vděčná. Rozdíly jsem začala vnímat, když mi byly asi čtyři roky. Hrály jsme si se sestrou na pís-kovišti, kam přišel malý chlapeček. Začal říkat, že jsem divná, proč tak špatně mluvím. Sestra to vyřešila tak, že vzala kyblík a nasypala mu písek na hlavu. Tehdy jsem si to poprvé uvědomila.

Do té doby to prostě byla vaše součást, svůj handicap jste ve společnosti neřešila?

Ano, já vždycky říkám, že tím, že jsem handicapovaná od malička, mám výhodu. Srovnávám to s příkladem, že když malému dítěti nedáte cukr, tak ho taky nechce. V tom mám velkou výhodu oproti lidem, kteří se stanou handicapovanými až v průběhu života.

Doris Průšová po úspěšných státnicích. Foto: archiv Doris Průšové

Zmínila jste svou sestru. Jste z dvojčat, celé dětství jste vyrůstaly vedle sebe. Byla pro vás sestra oporou, nebo pro vás někdy nebylo jednoduché, že ona je zdravá a vy jste se narodila s handicapem?

Tím, že jsem vedle sebe měla zdravou sestru, tak mě to hodně posouvalo dopředu. Chtěla jsem dělat věci, které dělala ona a chtěla jsem se jí vyrovnat. Jsem za to ráda, ale samozřejmě jako v každém sourozeneckém vztahu jsme se nevyhnuly ani hádkám.

Prošla jste vzdělávacím systémem až po magisterské studium, byly nějaké překážky, které vám studia ztížily?

Musím říct, že ne. Pomáhali mi vždy osobní asistenti, měla jsem více času na vypracování písemek,

Doris Průšová v mikině skupiny Troublegang, která zajišťuje vhodné podmínky pro handicapované zaměstnance. Foto: archiv Doris Průšové

protože píšu pomalu. Zápisky mi psali asistenti od základní až po vysokou školu. Nebo jsem si výklad nahrávala, abych si pak zápisky mohla upravit.

Vystudovala jste Evropská studia a veřejnou správu, proč zrovna tento obor?

Vnímala jsem, že z důvodu handicapu musím dělat nejspíš kancelářskou práci a veřejná správa je v tomto ohledu jistota. A také, že v tomto sektoru budu moci zlepšit život lidí s handicapem.

Co vás baví, jaký obor byste si bez ohledu na váš handicap vybrala nejradši?

Určitě bych si vybrala nějakou pomáhající profesi, nejspíš bych pracovala s dětmi. Velmi mě naplňuje má druhá práce v Troublegangu, kde vidím velký smysl.

Troublegang je tým profesionálů v rámci Agentury práce pro lidi s handicapem O KROK. Můžete nám vaši práci v Troublegangu přiblížit?

Troublegang vyhledává firmy, kde mohou pracovat lidé se zdravotním znevýhodněním. Jsme skupinky složené většinou ze čtyř lidí, každý s jiným handicapem. Jeden na vozíku, jeden se sluchovým, další se zrakovým a mentálním znevýhodněním. Troublegang začal tak, že jsme chodili do firem, které chtěly zaměstnávat lidi s handicapem a my jsme zkoumali prostředí firmy, zda je pro handicapované zaměstnance uzpůsobena. Dívali jsme se hlavně na bezbariérovost, pracovní zázemí, prostě na vše, co by mělo zajistit komfort a bezpečí zaměstnance.

S čím jste se ve firmách setkávali, splňovaly podmínky pro komfort a bezpečí zaměstnanců?

Záleží na firmách i handicapu, každý má svoje potřeby, které se liší. Proto firmám vypracováváme souhrnnou zprávu, kde hodnotíme pracovní místo z pohledu všech handicapů.

Jakou dostáváte na svou práci zpětnou vazbu? Na to, že pomáháte dalším znevýhodněným lidem k tomu, aby našli své uplatnění?

Nejdřív to moc lidí nechápalo. Měli za to, že lidé s handicapem mají chráněný trh, kde mohou pracovat, nebo mohou zůstat doma a pobírat důchod. Nikdo už se nezamyslel nad tím, že práce je forma socializace a začlenění do společnosti. Na chráněném pracovišti většinou potkáte lidi s handicapem a nezažijete tak další sociální skupiny.

Vy sama jste přemýšlela nad tím, jestli jít do práce, nebo zůstat doma?

Tahle otázka pro mě byla jasná. I při studiích jsem měla brigádu. Jak jsem celé roky chodila do běžných škol, tak mě ani nenapadlo jít na chráněný trh práce.

**Proč pomáhám lidem kolem sebe?
Naplňuje mě to, budu si moct říct,
že můj život měl smysl.**

Co je kromě Troublegangu ještě vaší náplní práce?

V agentuře O KROK jsem začala pomáhat i se sháněním vhodných zaměstnavatelů, kterým bychom následně chtěli nabídnout služby Troublegangu. Připravujeme pro firmy i takzvané workshopy naruby, kdy jejich zaměstnancům říkáme, jak se lidem s handicapem žije a jak k nim přistupovat. Zaměstnanci si pak na vlastní kůži vyzkouší nasimulovaný handicap. Třeba vykonávat běžnou kancelářskou práci na vozíku.

Jak zaměstnanci hodnotí, že si mohli na vlastní kůži vyzkoušet pracovat s handicapovanými na jednom pracovišti?

Za mě to pomáhá tak, že o handicapech začnou otevřeněji mluvit, ztratí stud a strach. Zjistila jsem ale, že praxe je nepřenositelná, kdyby měl workshop jen teoretickou část, tak to v nich nezanechá takový dojem.

Vy sama jste prý oslovila devadesát firem, než jste sehnala práci.

A to jsem si jejich seznam začala sepisovat až po čtvrt roce oslovování, takže jich bylo ještě více. To byl pro mě v životě první náraz kvůli handicapu. Do té doby jsem měla štěstí na lidi, takže jsem to až

tak nepocítovala. Pracovala jsem při studiích i kvůli tomu, aby pak pro mě bylo hledání práce jednodušší, ale nestalo se tak.

S jakou odpovědí jste se nejčastěji setkala?

Většina mi ani neodpověděla. A když už odepsali, důvod, proč mě nepřijmou, neuvědli. Když jsem měla v životopise uvedeno i to, že mám vadu řeči, neozval se mi vůbec nikdo, tak jsem to smazala. Pak mi jedna firma napsala, že mě berou, ale za pár dní se ozvali s tím, že si uvědomili, že mají úzká futra. Přitom se mě ani nezeptali, jak mám široký vozík.

Kromě úzkých dveří a nezájmu zaměstnavatelů, jaké jsou nejčastější překážky k tomu zaměstnat lidi s handicapem?

Největší překážkou bývají vždycky lidi a kolektiv. Je důležité, aby vedoucí v práci kolektiv vždycky na příchod zaměstnance s handicapem připravil.

Agentura O KROK, pro kterou pracujete, má své heslo "Věříme, že kde není překážka, není hendikep". Je to tak?

Při workshopu Naruby si zaměstnanci firem zkouší zhoršenou jemnou motoriku nebo se na chvíli stanou nevidomými. Foto: archiv agentury O KROK

Myslím si, že ano, protože i ze svého života vím, že když něco člověk chce, tak se vždy najde způsob, jak to může dokázat. Ne vždy je to jednoduché, ale cesta tam je.

Nakonec ty překážky tvoříme my sami.

Ano, hlavně ve svých hlavách.

Proč pomáháte lidem kolem sebe?

Takhle jsem nad sebou nepřemýšlela. Asi mě to naplňuje, budu si moct říct, že můj život měl smysl. Asi proto.

K tomu všemu, co děláte, ještě pečujete o neteř, dceru vaší sestry.

V péči ji má moje máma, ale žiju s nimi v jedné domácnosti, takže se na péči podílím.

Jak to zvládáte?

Občas hůř, někdy lépe, jak kdy. Neteř už je velká, tak se mi to vrací a pomáhá i ona mně.

Vy jste zrovna oslavila své třicáté narozeniny, stejně jako je slaví i Cena Olgy Havlové. Co byste jí popřála do dalších třiceti let?

Popřála bych jí, aby o ní vědělo více lidí, protože veřejnosti rozšiřuje obzory a mnoho lidí se díky ní může nad řadou věcí zamyslet. Je to moc hezká myšlenka a pro mě osobně to byl sice nejdřív šok, ale potom velká radost z toho, že to, co děláme s mými kolegy, má smysl a že v tom máme pokračovat dál.

Co byste do dalších třiceti let přála sama sobě?

Abych vždy všechno zvládala jako doposud, i když to nebylo vždy lehké. A abych dál potkávala lidi, kteří mě obohacují.

Doris Průšová a skupina Troublegang při workshopu Naruby pro firmy. Foto: archiv agentury O KROK